

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 grudnia 2016 roku w sprawach z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W., połączonych do łącznego rozpoznania o zapłatę kwoty 290,51 zł, tj. w pkt. I wyroku Sąd Rejonowy w Płocku w ppkt. 1 zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 68,19 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 24 stycznia do dnia zapłaty, w ppkt. 2 oddalił w pozostałym zakresie powództwo, w ppkt. 3 zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 332,01 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, zaś o zapłatę kwoty 731,25 zł, tj. w pkt. II wyroku Sąd Rejonowy w Płocku w ppkt. 1 zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 32,01 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 kwietnia 2014 roku do dnia zapłaty, w ppkt. 2 oddalił powództwo w pozostałym zakresie, w ppkt. 3 zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 550,74 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Ponadto Sąd Rejonowy w Płocku w pkt. III nakazał zwrócić pozwanej kwotę 220,69 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki wpłaconej na poczet wynagrodzenia biegłego. (wyrok k. 190 - 191, uzasadnienie k. 197 - 204)

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka zaskarżając go w części, tj. w zakresie pkt. II ppkt 2 i 3 co do kwoty 699,24 zł. Zaskarżonemu wyrokowi skarżąca zarzuciła:

- naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, a w szczególności:
- błąd w ustaleniach faktycznych w zakresie, w jakim sąd pierwszej instancji uznał, iż znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy ma jedynie ustalenie średniej stawki za roboczogodzinę prac blacharsko-lakierniczych w warsztatach naprawczych na terenie P. w sytuacji, gdy dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy ma znaczenie, czy stawka za roboczogodzinę prac blacharskich i lakierniczych, zastosowana w przedmiotowej sprawie, stanowi stawkę rynkową – co oznacza, że jest stosowana również przez innych usługodawców na lokalnym rynku. Powyższe zostało wykazane środkami dowodowymi zgłoszonymi w przedmiotowej sprawie, zwłaszcza przedłożoną fakturą VAT wraz z kalkulacją naprawy, co – jak wskazał Sąd Okręgowy w Gdańsku w wyroku z dnia 2 marca 2012 roku, w sprawie o sygn. akt: XII Ga 23/12 - jest wystarczające dla wykazania roszczenia powoda;
- art. 248 k.p.c. w zw. z art. 187 § 2 pkt. 4 k.p.c. i art. 245 k.p.c. oraz art. 328 §2 k.p.c. poprzez nieuzasadnione pominięcie wniosku dowodowego powódki sformułowanego w pkt. 10 ust. 10 i ust. 11 petitum pozwu w przedmiocie zobowiązania wskazanych przez powódkę podmiotów do przedłożenia w poczet materiału procesowego niniejszej sprawy cenników usług naprawczych, względnie o zankietowanie tychże podmiotów przez biegłego sądowego sporządzającego w niniejszej sprawie opinię – celem zbadania cen rynkowych i ustalenia, czy zastosowane w niniejszej sprawie stawki rbg w wysokości 165/175 zł/rbg netto mieszczą się w tymże przedziale, czym sąd pierwszej instancji unicestwił inicjatywę dowodową powódki;
- art. 233 §1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez nadużycie zasady swobodnej oceny dowodów przy ocenie dowodu z opinii biegłego sądowego mgr inż. P. J. poprzez oparcie rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie na tejże opinii, która nie jest miarodajna dla rozstrzygnięcia sprawy, albowiem biegły nie poparł wniosków swej opinii żadnymi wiarygodnymi i weryfikowalnymi źródłami pozyskania informacji, na podstawie których stwierdził, iż najwyższa ze stosowanych przez warsztaty naprawcze stawka wynosiła 130 zł netto; nadto biegły – mimo wyraźnego wniosku dowodowego powódki zawartego w pkt. 10 ust. 11 – nie zankietował podmiotów działających na lokalnym rynku wskazanych przez powódkę w pkt. 10 ust. 10 pozwu;
- art. 278 § 1 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, tj. poprzez niewysłuchanie wniosków stron w przedmiocie liczby i wyboru biegłych, podczas gdy powódka wielokrotnie wskazywała w tym i innych postępowaniach toczących się przez Sądem Rejonowym w Płocku, że biegły mgr inż. P. J. wydawał opinie w sprawach z powództwa (...) Sp. z o.o. w G. przeciwko zakładom ubezpieczeń, przy czym ich przeważającą część należy uznać za nierzetelną i wybiórczą; biegły niejednokrotnie wykraczał w swoich opiniach poza tezę dowodową zakreśloną mu postanowieniem sądu;

- naruszenie prawa materialnego, a w szczególności:
- art. 361 i 363 k.c. poprzez błędną wykładnię i uznanie, iż przyznane odszkodowanie nie musi pokrywać w całości poniesionych przez poszkodowanych, udokumentowanych i uzasadnionych kosztów naprawy pojazdów przywracających je do stanu sprzed kolizji.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w części, tj. w pkt. II ppkt. 2 i 3, poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 699,24 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 stycznia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty, a także zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za pierwszą instancję wedle norm przepisanych. Ewentualnie skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w części, tj. w pkt. II ppkt. 2 i 3 oraz przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Skarżąca wniosła również o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, wedle norm przepisanych.

Ponadto skarżąca wniosła o przeprowadzenie przez sąd drugiej instancji uzupełniającego postępowania dowodowego w zakresie wniosków dowodowych zawartych w pkt. 10 ust. 10 i 11 petitum pozwów oraz dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z pisma (...) z dnia 23 maja 2016 roku oraz pisma (...) Sp. z o.o. w P. na okoliczność nieprawdziwości twierdzeń biegłego o rzekomym udostępnieniu informacji o stawkach średnich stosowanych przez autoryzowane i nieautoryzowane warsztaty przez (...) Sp. z o.o. w P.. (apelacja k. 208 – 211)

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o oddalenie apelacji w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym. (odpowiedź na apelację k. 229 – 230)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie i jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Sąd pierwszej instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny i stosując odpowiednie przepisy prawa rozstrzygnął przedmiotową sprawę. Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji i przyjmuje je za własne.

Skarżąca zakwestionowała zaskarżone rozstrzygnięcie w zakresie ustalenia sądu pierwszej instancji dotyczącego stawki za jedną roboczogodzinę prac naprawczych w warsztacie samochodowym na rynku lokalnym, tj. na terenie P., zarzucając błędną ocenę materiału dowodowego skutkującą błędami w ustaleniach faktycznych.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że wnioski dowodowe sformułowane w apelacji nie zasługiwały na uwzględnienie. Wnioski odnoszące się do uzupełnienia opinii biegłego zgodnie z pkt 10 i 11 pozwu zasadnie zostały oddalone przez Sąd pierwszej instancji. Podzielić należy pogląd, że opinia biegłego została sporządzona na podstawie wszechstronnych badań rynku. Nie miało też istotnego znaczenia pismo (...)z dnia 2.06.2016r., ponieważ biegły nie zwracał się oficjalnie o udzielenie informacji, ale czynił to rutynowo, uzyskując informacje od osób zatrudnionych w danych firmach. Nie podważa to jednak wiarygodności opinii biegłego, który znając dany segment rynku, zbiera informacje o cenach usług w sposób nie zawsze w pełni sformalizowany, ale jednocześnie zapewniający rzetelny obraz rynku, między innymi także na podstawie weryfikacji akt szkód w innych sprawach. Ponadto w/w pismo firmy (...) potwierdza, że M. S., choć nie jest oficjalnym przedstawicielem firmy (...), to jest partnerem biznesowym tej firmy. A zatem mógł dysponować danymi, o których mowa w opinii biegłego.

Chybiony okazał się zarzut błędu w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu przez sąd pierwszej instancji, że znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy ma ustalenie średniej stawki za roboczogodzinę prac blacharskich i lakierniczych w warsztatach naprawczych na terenie P..

Sąd Okręgowy uznał, że sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a podjęta próba zakwestionowania ustaleń przez skarżącą okazała się nieskuteczna.

Zasadniczą podstawą ustaleń sądu pierwszej instancji w zakresie stawki za jedną roboczogodzinę prac naprawczych w warsztatach samochodowych na terenie P. była opinia biegłego sądowego. Wbrew twierdzeniom skarżącej wskazana we wnioskach opinii stawka za jedną roboczogodzinę prac naprawczych nie stanowi średniej arytmetycznej stawek stosowanych przez warsztaty naprawcze na terenie P.. Biegły sądowy wskazał stawki stosowane przez warsztaty samochodowe na rynku lokalnym. Następnie uwzględniając posiadaną wiedzę specjalną oraz doświadczenie uznał, że stawki podane przez niektóre serwisy i warsztaty samochodowe nie mają uzasadnienia rynkowego. W ocenie biegłego sądowego w rzeczywistości przy wycenie napraw, poza rozliczeniami napraw wykonywanych w ramach ubezpieczenia OC, stosują one niższe stawki ustalone indywidualnie z klientem. W konsekwencji dla ustalenia zakresu stawek za jedną roboczogodzinę na przedmiotowym rynku lokalnym te stawki nie zostały uwzględnione. Biegły sądowy wskazał, że górną granicą stawek za jedną roboczogodzinę prac naprawczych w warsztacie samochodowym na terenie P. była w tamtym czasie kwota 130,00 zł netto. Jednocześnie podkreślił, że uzasadnione jest przyjęcie takiej stawki dla napraw wykonywanych przez (...) Sp. z o.o. w P., bowiem jest to autoryzowany serwis naprawczy.

W ocenie Sądu Okręgowego na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w przedmiotowej sprawie nie można sformułować wniosków, które uzasadniałyby ustalenie wyższej stawki za jedną roboczogodzinę prac naprawczych stosowanej na rynku lokalnym, niż wskazana przez biegłego sądowego. Argumentacja skarżącej w tym zakresie jest powierzchowna, nie uwzględnia wszystkich argumentów wskazanych przez biegłego sądowego zarówno w opinii pisemnej, jak i ustnej i dlatego nie zasługuje na uwzględnienie.

Chybiony okazał się także zarzut naruszenia przez sąd pierwszej instancji art. 248 k.p.c. w zw. z art. 187 §2 pkt 4 k.p.c. i art. 245 k.p.c. oraz art. 328 §2 k.p.c. poprzez nieuzasadnione pominięcie wniosku dowodowego powódki sformułowanego w pkt 10 ust. 10 i 11 pozwu.

Strona powodowa w pozwie wniosła o zobowiązanie do przedłożenia cennika usług jedenastu warsztatów samochodowych na terenie P..

Sąd Okręgowy w pełni podziela ocenę sądu pierwszej instancji uzasadniającą oddalenie przedmiotowego wniosku dowodowego. W tym zakresie należy jednak podkreślić, że biegły sądowy sporządzając opinię w przedmiotowej sprawie uzyskał informacje o stosowanych stawkach za jedną roboczogodzinę prac naprawczych od niemal wszystkich warsztatów samochodowych wskazanych przez powódkę w tym wniosku dowodowym. Następnie zebrane dane zostały przeanalizowane i poddane ocenie przez biegłego sądowego posiadającego wiedzę specjalną i doświadczenie. Tym samym zobowiązanie podmiotów trzecich do przedłożenia wskazanych dokumentów było nieuzasadnione, bowiem te okoliczności były już dostatecznie wyjaśnione.

Chybiony okazał się także zarzut naruszenia przez sąd pierwszej instancji art. 233 §1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez nadużycie zasady swobodnej oceny dowodów przy ocenie dowodu z opinii biegłego sądowego mgr inż. P. J..

Zgodnie z art. 233 §1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Dokonywana przez sąd ocena materiału dowodowego stanowi istotę sądownictwa, a więc rozstrzygnięcia kwestii spornych. Zasada swobodnej oceny dowodów pozwala sądowi wysnuć wnioski o prawdziwości faktów, co prowadzi do ustalenia podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Ramy swobodnej oceny dowodów wyznaczają wymogi prawa procesowego, doświadczenie życiowe oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość.

Opinia biegłego, pomimo jej specyficznego charakteru, jak każdy inny środek dowodowy podlega ocenie sądu na podstawie art. 233 §1 k.p.c. Sąd nie dokonuje jednak oceny wiarygodności opinii, lecz ocenia ją pod względem fachowości, rzetelności czy logiczności, może także pomijać oczywiste pomyłki czy błędy rachunkowe. Oceniając opinię

biegłego sąd powinien uwzględniać takie kryteria, jak poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego stanowiska, stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej.

W przedmiotowej sprawie nie ma podstaw do uznania jakoby źródła informacji w zakresie oceny zakresu rynkowych stawek za jedną roboczogodzinę prac naprawczych w warsztatach samochodowych na terenie P. były niewiarygodne. Tym niemniej Sąd Okręgowy uznał, że wystarczające dla opinii biegłego sądowego w tym zakresie było wskazanie określonych czynników wpływających na zakres tych stawek, ustalonych na podstawie posiadanych przez niego wiedzy specjalnej i doświadczenia. Jak podkreślił biegły sądowy w pisemnej opinii przedstawienie zestawienia stawek kalkulacji wykonywanych w systemie (...) miało jedynie potwierdzić jego wnioski wynikające z wiedzy specjalnej i doświadczenia. A zatem tak sformułowany zarzut nie może prowadzić do podważenia opinii biegłego sądowego.

Chybiony okazał się również zarzut naruszenia przez sąd pierwszej instancji art. 278 §1 k.p.c. poprzez niewysłuchanie wniosków stron w przedmiocie liczby i wyboru biegłych.

Nie ulega wątpliwości, że w przedmiotowej sprawie strony miały możliwość przedstawienia wniosków w zakresie dowodu z opinii biegłego sądowego, który był konieczny w niniejszej sprawie. Strony miały możliwość przedstawienia na piśmie wniosków dowodowych, a także ich doprecyzowania na rozprawie.

W ocenie Sądu Okręgowego nie ma podstaw do deprecjonowania co do zasady opinii sporządzanych przez biegłego sądowego wpisanego na listę biegłych sądowych prowadzoną przez prezesa sądu okręgowego. Dopiero sporządzona opinia biegłego sądowego jest poddawana ocenie zgodnie z przedstawionym powyżej schematem. Jeśli opinia nie odpowiada wskazanym kryteriom, sąd na podstawie art. 286 k.p.c. może zażądać ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, może też w razie potrzeby zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych.

Chybiony okazał się także zarzut naruszenia przez sąd pierwszej instancji art. 361 k.c. i art. 363 poprzez uznanie, że przyznane odszkodowanie nie musi pokrywać w całości poniesionych przez poszkodowanych, udokumentowanych i uzasadnionych kosztów naprawy pojazdu.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 2060, z późn. zm.) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

W orzecnictwie za utrwalony i powszechny uznawany jest pogląd, że dla ustalenia wysokości odszkodowania wypłacanego na podstawie umowy ubezpieczenia uregulowanej w art. 822 k.c. i następnych odpowiednie zastosowanie mają przepisy części ogólnej prawa zobowiązań zawarte w Kodeksie cywilnym.

Zgodnie z art. 361 §1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła.

W przedmiotowej sprawie okolicznością sporną była wysokość stawki jednej roboczogodziny prac naprawczych w warsztacie samochodowym. W wyniku przeprowadzonego postępowania sąd pierwszej instancji uznał, że zastosowana przez (...) Sp. z o.o. w P. stawka w kwocie 165,00/175,00 zł netto za jedną roboczogodzinę rażąco odbiega od przeciętnych stawek na rynku lokalnym. W konsekwencji Sąd Rejonowy ustalił rozmiar szkody z uwzględnieniem stawki w kwocie 130,00 zł netto i określił kwotę należnego odszkodowania. Tym samym, wbrew argumentacji skarżącej zasądzona kwota stanowiąca uzupełnienie wypłaconego wcześniej przez ubezpieczyciela odszkodowania prowadzi do pełnego naprawienia szkody. Wobec powyższego zwiększenie kwoty odszkodowania w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prowadziłyby do naruszenia zasad odpowiedzialności odszkodowawczej.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy oparł na zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu wynikającej z art. 98 §1 k.p.c. uwzględniając dyspozycję art. 98 §3 k.p.c. Powódka przegrała postępowanie apelacyjne i winna zwrócić pozwanej poniesione przez nią koszty w kwocie 135,00 zł stanowiącej wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika ustalone stosownie do wartości przedmiotu zaskarżenia na podstawie §2 pkt. 2 rozporządzenia z §10 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800, z późn. zm.).

Krzysztof Wójcik Marzena Eichstaedt Jarosław Pawlak